

Вийшла друком нова монографія П.П.Гай-Нижника «Україна: фінанси і політика (1917–1922 рр.)»

Опубліковано: Вийшла друком нова монографія П.П.Гай-Нижника «Україна: фінанси і політика (1917–1922 рр.)» // Науково-дослідний інститут українознавства. – 2021. – 20 травня [Електронний ресурс] Режим доступу: <http://ndiu.org.ua/index.php/component/content/article/102-2009-08-31-13-55-49/2645-----1----19171922->

Вийшла друком монографія заступника директора Науково-дослідного інституту українознавства, доктора історичних наук П.П.Гай-Нижника «Україна: фінанси і політика (1917–1922 рр.)» (Київ: Саміт-Книга, 2021, 808 с., іл.).

Автор на основі широкого спектру документальних джерел та матеріалів, значна частина яких вперше вводиться до наукового обігу, висвітлює історію відновлення української державності у 1917–1922 рр. у спектрі становлення і провадження урядами УНР та Української Держави (Центральної Ради, Гетьманату та Директорії) внутрішньої та зовнішньої фінансової політики в складних умовах революційних перетворень в країні та соціально-політичних потрясінь тієї доби. Дослідження збагачує знання з історії не лише фінансової політики України у 1917–1922 рр., але й висвітлює певні нові, невідомі досі, аспекти Української революції та національного державотворення, руйнує упередження щодо другорядності стану національної грошової системи і фінансової політики в долі державного утворення в часи соціальних і революційних потрясінь та військових дій, зображує її високий рівень впливу на життєспроможність державного організму.

У книзі не лише аналізується всебічний перебіг становлення фінансового господарства країни, але й реконструюється генезис української грошової системи і фінансової політики, відтворюються основні тенденції й особливості їх розвитку, форми організації, персоніфікується внесок політичних та державних діячів на спосіб урядової фінансової політики тощо. Монографія наповнена численними світлинами, ілюстраціями, таблицями і схемами.

Для істориків, економістів, дослідників фінансово-економічної думки, а також широкого загалу читачів, що цікавляться історією українського державотворення.

Книгу рекомендовано до друку Вченою радою історичного факультету Київського національного університету імені Тараса Шевченка (протокол № 8 від 31 січня 2020 р.).

ЗМІСТ

ВСТУП

РОЗДІЛ 1. Історіографія і джерельна база дослідження

1.1. Історіографія історії становлення грошової системи і фінансової політики урядів Української Народної Республіки та Української Держави (1917–1922 рр.)

1.2. Джерельна база дослідження

РОЗДІЛ 2. Налагодження Центральною Радою діяльності у фінансовій сфері (березень – грудень 1917 р.)

2.1. Перші заходи Центральної Ради та Генерального секретаріату у фінансовій сфері (березень – листопад 1917 р.)

2.2. Підстави і практичні заходи щодо започаткування національної фінансової системи. Перші українські паперові грошові знаки і фінансово-податкова політика уряду УНР (листопад 1917 р. – січень 1918 р.)

РОЗДІЛ 3. Формування структури Міністерства фінансів. Становлення банківської системи і здійснення державної емісійної політики (січень – грудень 1918 р.)

3.1. Організація Міністерства фінансів і структур державного управління у фінансовій сфері

3.2. Український Державний банк і становлення банківської системи країни

3.2.1. Заснування Українського Державного банку і стан банківських установ України за Центральної Ради

3.2.2. Розвиток банківської системи в Українській Державі

3.3. Законодавча база емісій 1918 року та їхній обсяг. Початок творення національної грошової системи

3.3.1. Перші українські паперові грошові знаки та їхня емісія урядом Центральної Ради УНР

3.3.2. Емісійна політика уряду Української Держави. Започаткування реформи грошової системи України за Гетьманату П.Скоропадського

РОЗДІЛ 4. Міжнародна фінансова політика Української Народної Республіки та Української Держави (1917–1918 рр.)

4.1. Міжнародна фінансова діяльність уряду Української Народної Республіки

4.1.1. Українсько-французькі взаємини, як віддзеркалення стосунків між Центральною Радою та країнами Антанти (фінансово-політичний аспект)

4.1.2. Фінансові аспекти Берестейського договору

4.1.3. Створення тристоронньої міжнародної Фінансової комісії. Укладення Угоди про встановлення розрахункового курсу валют

4.1.4. Створення тристоронньої міжнародної Комісії з товарообміну. Перемовини щодо укладання Фінансового договору про надання Німеччиною та Австро-Угорщиною грошового авансу урядові УНР

4.1.5. Перемовини УНР з Німеччиною та Австро-Угорщиною щодо фінансової трансакції. Сумарний договір по товарообміну УНР з Центральними державами від 23 квітня 1918 р. (фінансовий аспект)

4.2.1. Фінансові угоди між Українською Державою та Німеччиною і Австро-Угорщиною від 15 травня та 4 липня 1918 р.

4.2.2. Економічний договір та Фінансова угода між Українською Державою та Німеччиною та Австро-Угорщиною від 10 вересня 1918 р.

4.2.3. Фінансові взаємини Гетьманату з квазідержавними частинами колишньої Російської імперії

4.3. Перша світова війна: державні витрати й фінансові наслідки для світової валютної системи

РОЗДІЛ 5. Митно-податкова політика українських урядів і укладання державного бюджету на 1918 рік. (січень–грудень 1918 р.)

5.1. Становлення митної служби в Україні

5.2. Податкова політика Центральної Ради та уряду УНР

5.3. Податки за Гетьманату П.Скоропадського. Укладення державного бюджету

РОЗДІЛ 6. Фінансова політика Директорії та уряду УНР (1918–1922 рр.)

6.1. Фінансова політика уряду Української Народної Республіки (грудень 1918 р. – листопад 1920 р.)

6.2. Валютний «спадок» УНР й витрати уряду Директорії. Спроба зав'язати фінансові взаємини між УНР та країнами Антанти і нейтральними державами. Заснування Фінансової агентури УНР в Берліні

6.3. «Справа «Deutsche Luft Reederei»: коли і на яких умовах урядові УНР переправлялися гроші з Німеччини

6.4. «Супруніада»: уряд Директорії проти Фінансової агентури в Німеччині на тлі корупційних рецидивів державних діячів УНР за кордоном (1919–1921 рр.)

6.5. Спроба укладання й реалізації економічних угод та державної валютної позики уряду УНР з фірмами «Optorg» та «Pabisco» (1920–1922 рр.)

ВИСНОВКИ
